

ابزارهای ثابت، تنها راه نجات بورس

"چنین بازاری مردمی نیست"

مصاحبه اختصاصی ماهنامه «اقتصاد ایران» با دکتر حسین عبده تبریزی، مدیر عامل شرکت تأمین سرمایه نوین و دبیرکل سابق بورس اوراق بهادار

و در چنین شرایطی، اوراق مشارکت با درآمد ثابت که مشکل شرعی ندارند، امکان اوج گرفتن دارند، اما بازار سهام نمی‌تواند یک بازار مردمی شود، هرچند در این سال‌ها هم یک بازار مردمی نبوده و حرفه‌ای‌ها در آن فعال هستند، در حالی که هم‌اکنون، بازار اوراق بهادار با درآمد ثابت می‌تواند به یک بازار مردمی تبدیل شود.

اقتصاد ایران: چرا برخی از صندوق‌های سرمایه‌گذاری با وجود اعلام قبلی، سود واحدهای سرمایه‌گذاری را هر سه ماه یک‌بار پرداخت نمی‌کنند؟

اقتصاد ایران: آقای دکتر! به نظر شما بورس اوراق بهادار چگونه می‌تواند در شرایط نرمال قرار گیرد؟

تنها راه رشد بازار سرمایه در شرایط عدم اطمینان، آن است که روی ابزارهای ثابت کار کند و به گمان من، هم‌اکنون این ابزارها فعال بوده و بازار سرمایه را پیش می‌برند. البته صندوق‌های سرمایه‌گذاری و اوراق مشارکت - که اخیراً به مقدار قابل ملاحظه‌ای به فروش رفته است - همگی جزو ابزارهای ثابت به شمار می‌روند. حال به دلیل عدم اطمینانی که در بازار سرمایه وجود دارد، حوزه سهام تا حدودی برای اقتصاد ایران ملموس نیست

صندوق‌های سرمایه‌گذاری، بسته به تعریفشان عمل می‌کنند. می‌توان صندوقی را تعریف کرد که سود را هر سه ماه یک‌بار پرداخت کند، یا کوپن سود داشته باشد. از سوی دیگر، می‌توان صندوقی را تعریف کرد که سود آن روی اصل پول بیاید. زمانی که سرمایه‌گذار می‌تواند امروز سودش را با فروش درصدی از واحدهای سرمایه‌گذاری

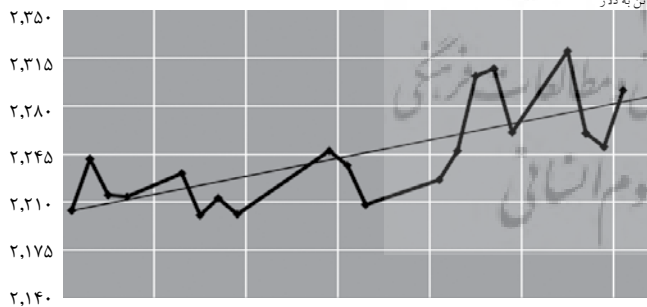
رشد ۲۵ درصدی قیمت طلا در سال ۲۰۰۹

قیمت جهانی طلا در سال گذشته میلادی بیشترین افزایش را طی ۳۰ سال گذشته تجربه کرده است.

در حالی قیمت جهانی طلا در سال ۲۰۰۹ رشد ۲۱۸ دلاری را تجربه کرد که افزایش ارزش این فلز گرانبها تحت تأثیر وضعیت نامتعادل دلار باعث شد سرمایه‌داران و حتی بانک‌های مرکزی کشورهای جهان برای حفظ سرمایه‌های خود به خرید طلا روی آورند. از سوی دیگر، قیمت جهانی نقره نیز طی سال میلادی گذشته ۴۹ درصد افزایش یافت و قیمت مس، رشد ۱۳۹ درصدی را شاهد بود. همچنین از آغاز سال جدید میلادی، ارزش طلا تحت تأثیر آفت ارزش دلار، ترس از افزایش فشارهای تورمی در سال ۲۰۱۰، افزایش بهای نفت و احتمال باقی ماندن نرخ بهره کلیدی آمریکا در سطح پایین فعلی با نوسان همراه بود.

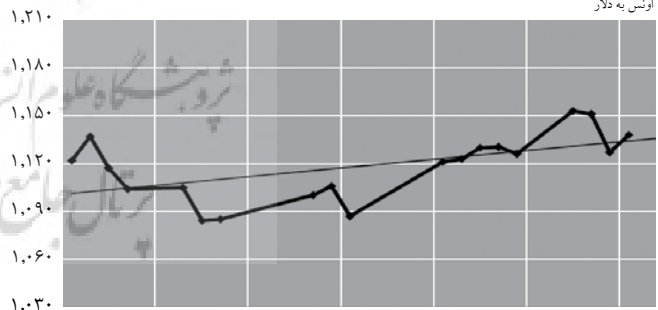
قیمت جهانی آلومینیوم

تن به دلار

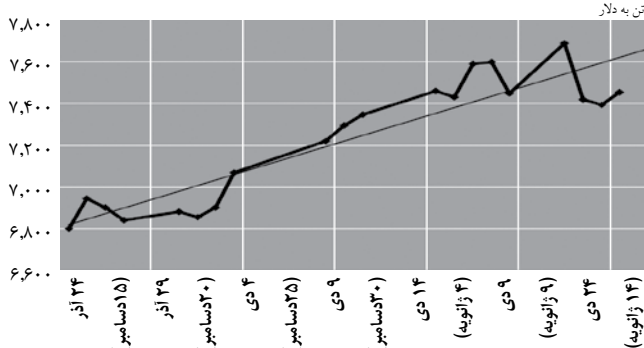
قیمت جهانی طلا

اونس به دلار

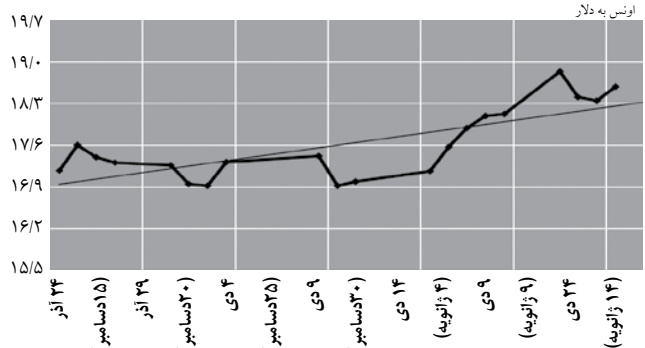
قیمت جهانی مس

تن به دلار

قیمت جهانی نقره

اونس به دلار

منبع: واحد اطلاعات و اخبار ماهنامه «اقتصاد ایران» از بورس‌های ایران و جهان

تأمین کند، نیازی به پرداخت سه ماهه سود نخواهد بود. البته نحوه پرداخت سود صندوقها در امیدنامه قید شده و بر اساس آن عمل خواهد شد.

اقتصاد ایران: فکر می‌کنید ۴۲ درصد بازدهی بورس در شش ماه نخست سال جاری به دلیل فعالیت‌های بخش واقعی اقتصاد بوده یا این بازدهی ناشی از حضور شرکت‌های اصل چهل و چهاری است؟

این بازدهی در بازار سهام وجود داشته که بخش زیادی از آن به دلیل وجود شرکت‌های اصل چهل و چهاری است، اما شما در خانواده‌هایتان نمی‌بینید که مردم اقدام به خرید سهام شرکت‌های بورسی کنند. در حقیقت، عدم اطمینان ایجادشده در میان مردم، امکان خرید سهام را برای افراد فراهم نمی‌کند.

اقتصاد ایران: پس فکر می‌کنید فعالان بازار سهام چه کسانی هستند؟

بازار سهام در حال حاضر در اختیار نهادهای عمدتاً شبه‌دولتی و اشخاصی است که می‌توانند سودی را از بازار دریافت کنند و سهام خود را پس از رشد دو تا سه درصدی می‌فروشند و طبیعی است چنین بازاری مردمی نیست، در حالی که بازار بلندمدت باید پس‌اندازهای کوچک مردم را جمع‌آوری کند. در نتیجه من هنوز هم فکر می‌کنم اوراق بهاداری مانند سهام نمی‌توانند در چنین بازاری کار کنند و حضور آنها نیز کمکی به بازار نمی‌کند. اما اوراق بهادار با درآمد ثابت می‌توانند به رشد و توسعه بازار کمک کنند و در پنج سال اخیر نیز همین اعتقاد را داشته‌ام، چراکه تنها در این موارد امکان جمع‌آوری پول از مردم عادی وجود دارد.

اقتصاد ایران: پس آمارهای منتشره چه چیزی را بیان می‌کنند؟

آمارهای منتشرشده اشتباه ندارند، اما کیفیت این آمار و اطلاعات مهم است. برای مثال درصد سهام شناور آزاد

شرکت‌ها از اهمیت بالایی برخوردار است. در مجموع، کارکرد همکاران ما در بورس و سازمان در قیاس با سایر شرکت‌ها و سایر نهادهای عمومی بهتر بوده است. البته نمی‌توان فعالیت‌های این بخش را با سایر بخش‌ها در چارچوب مقایسه‌ای دید، ولی مشکل اینجا است که در ظرف اشتباهی قرار گرفته‌اند، زیرا اقتصاد ایران ظرف مناسبی برای فعالیت بورس نیست. زمانی که اعلام می‌شود بازار سهام با رشد همراه شده، این سؤال پیش می‌آید که درصد سهام شناور آزاد شرکت‌ها چقدر است یا بازار به چه میزان رشد داشته و با چه کیفیتی بالا رفته یا قیمت اولیه هر سهم چند ریال بوده است؟

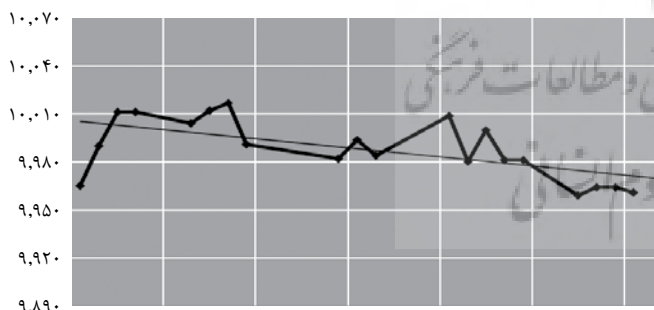
اگر قیمت اولیه سهام شرکتی صفر باشد، با افزایش یک درصدی قیمت، با رشد بی‌نهایت مواجه خواهیم بود که معنایی ندارد. بنابراین باید محتوای رشد را بررسی کنیم و طبیعی است محتوای رشد ایران این نیست که ما اعلام کنیم بورس ما بهترین عملکرد را در میان بورس‌های دنیا داشته است؛ حتی اگر آمار حاکی از چنین نرخي ←

ضعف ارزش ین با بهره صفر ژاپن

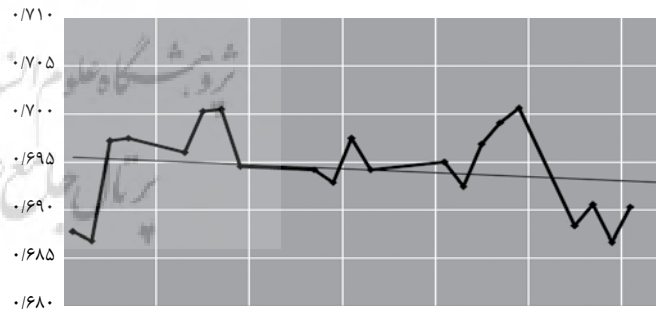
دلار، سال ۲۰۰۹ را با ارزشی بالاتر از ۹۳ ین به پایان رساند.

ارزش دلار در پایان سال ۲۰۰۹ نسبت به ارزش آن در پایان ۲۰۰۸ در برابر تمام ارزهای عمده به غیر از ین ژاپن کاهش یافت. در میان ارزهای عمده، یورو اروپا و پوند انگلیس به ترتیب ۲/۴۸ و ۱۰/۵۴ درصد رشد در برابر این ارز داشتند. از ابتدای سال جاری میلادی، نوسانات دلار عمدتاً تحت تأثیر ریسک‌پذیری سرمایه‌گذاران، دورنمای نرخ‌های بهره کلیدی آمریکا و ارقام اقتصادی منتشره در منطقه یورو قرار داشت. همچنین، از آنجایی که چین بزرگترین واردکننده مواد اولیه در جهان است، اعلام این کشور مبنی بر افزایش الزامات ذخیره‌ای بانک‌ها، باعث بالا رفتن نگرانی در مورد احتمال کاهش تقاضای چین شد که این امر در نهایت، تأثیر منفی بر ارزهای وابسته به مواد اولیه را به همراه داشت. بدین ترتیب، ارزش دلار آمریکا در مقابل اکثر ارزهای عمده در روزهای میانی ماه ژانویه تقویت شد.

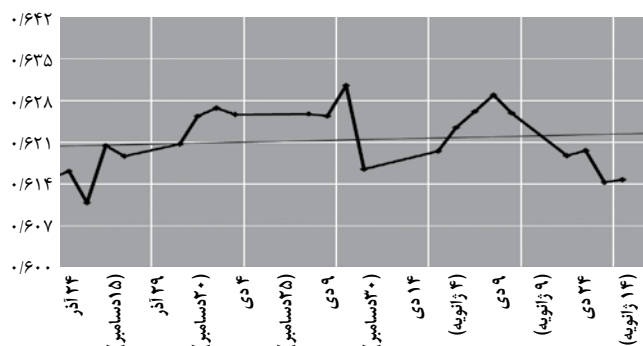
ارزش دلار در برابر ریال ایران

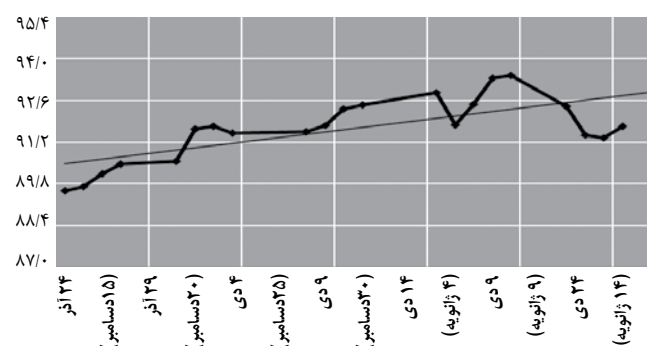
ارزش دلار در برابر یورو اروپا

ارزش دلار در برابر پوند انگلیس

ارزش دلار در برابر یکصد ین ژاپن

بورس اوراق بهادار هیچ‌گاه نمی‌تواند با یک شرکت آباد یا خراب شود، زیرا یک شرکت نمی‌تواند تأثیر زیادی بر بازار بگذارد. به علاوه مجلس هم روی این مسأله متمرکز شده و معتقد است نهادهای شبه‌دولتی نباید در بازار گسترش یابند. البته هیچ اقتصادی در دنیا با این نهادها توسعه نیافته و امیدوارم این توسعه متوقف شود تا بخش خصوصی ایران امکان تقویت داشته باشد.

اقتصاد ایران: متشکریم. ■

باشد. البته این روند مربوط به گذشته هم بوده است و در گذشته نیز چنین آماري منتشر می‌شد. طبیعی است که به دلیل اوضاع اقتصادی جهان در سال‌های ۲۰۰۷ تا ۲۰۰۹ بورس‌های جهانی در رکود به سر می‌بردند و با بازدهی منفی همراه بودند، اما با چنین معیاری، بورس ایران که به دنیا وصل نبوده، می‌توانست بهتر عمل کند.

اقتصاد ایران: در عرضه‌های اخیر، شاهد حضور گسترده شرکت‌های سرمایه‌گذاری شبه‌دولتی در بورس بوده‌ایم. آیا ورود این شرکت و تصمیم‌گیری احتمالی در خصوص خروج از بازار می‌تواند آینده بورس را با خطر مواجه کند؟

اخبار بانک‌ها و بیمه‌ها

واحد اطلاعات و اخبار ماهنامه «اقتصاد ایران» گزارش می‌دهد.

"گیت پرداخت الکترونیک"

خدمتی جدید از بانک تجارت است که در آینده نزدیک، کاربرد جدیدی از موبایل را در پرداخت‌های مشتریان مطرح می‌کند. با استفاده از این سامانه، مشتریان بانک تجارت می‌توانند با اتصال یک تراشه الکترونیکی بسیار کوچک به گوشی تلفن همراه خود، تمامی پرداخت‌های خود را صرفاً با نزدیک کردن گوشی تلفن همراه به ابزارهای پرداخت الکترونیک-POS فروشگاه‌های - و وارد کردن رمز کارت، به انجام برسانند. یکی از مزایای این سیستم، چندمنظوره بودن کاربرد آن است و مشتریان از طریق این سیستم می‌توانند علاوه بر پرداخت‌ها، اطلاعات مربوط به خریدهای خود را نیز کسب کنند.

از این پس دارندگان "مسکن کارت" بانک مسکن می‌توانند با مراجعه به خودپردازهای کشورهای بحرین و قطر، پول نقد مورد نیاز خود را دریافت کنند. همچنین، مشتریان شبکه بانکی بحرین می‌توانند از طریق دستگاه‌های خودپرداز بانک مسکن، وجوه مالی خود را تأمین کنند. گفتنی است با موافقت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سقف مبلغ برداشت کارت‌های ایرانی از طریق شبکه بحرین و قطر از ۳ هزار دلار به ۶ هزار دلار افزایش یافته است.

بانک پاسارگاد به منظور تأمین مواد اولیه مورد نیاز صادراتی، تسهیلات ارزی قبل از صادرات به متقاضیان اعطا می‌کند. این بانک همچنین تسهیلات بعد از صادرات به پشتوانه اعتبارات و بروات اسنادی ملت‌دار را برای تأمین سرمایه در گردش مورد نیاز، حداکثر به مدت یک سال به متقاضیان می‌پردازد. اخیراً این بانک، به پشتوانه سهام سهام‌داران و سپرده سپرده‌گذاران، کارت اعتباری ویژه در اختیار مشتریان

خود قرار می‌دهد.

بانک ملت در راستای ارائه تسهیلات به متخصصان کشور، بسته اعتباری را طراحی و عرضه کرده است. این طرح که برای پزشکان، دندانپزشکان، دامپزشکان، رادیولوژیست‌ها، داروخانه‌داران، آزمایشگاه‌داران، مهندسان، وکلای و مسؤولان دفاتر اسناد رسمی منظور شده، برای ارائه تسهیلات خرید ابزار کار، ملزومات، مواد مصرفی و تجهیزات اداری و رایانه‌ای ارائه شده است. گفتنی است متخصصان می‌توانند برای استفاده از مزایای این طرح، نسبت به افتتاح حداقل یکی از انواع حساب‌های متمرکز قرض‌الحسنه جاری یا سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت در بانک ملت اقدام کنند و با ارائه درخواست کتبی و مجوز فعالیت از تسهیلات مذکور بهره‌مند شوند.

بانک اقتصاد نوین برای سومین سال متوالی از سوی نشریه بین‌المللی "بنکر" به عنوان بانک سال جمهوری اسلامی ایران انتخاب شد. ارزشیابی این نشریه که با ارسال پرسشنامه‌هایی برای ۷۴۰ بانک در ۱۴۸ کشور و با به‌کارگیری متخصصان مالی، بانکی و مدیریتی و تحلیل آمار و اطلاعات بانک‌ها صورت می‌گیرد، مستند به صورت‌های مالی حسابرسی شده در زمینه شاخص‌های کلیدی و همچنین شاخص‌های کمی و کیفی دیگر در زمینه‌های توسعه فناوری و ابزارهای پول و پرداخت الکترونیکی، نحوه ارزش آفرینی برای مشتریان و سهام‌داران و به‌کارگیری استراتژی‌های مؤثر است.

مؤسسه مالی و اعتباری ایرانیان، به عنوان اولین مؤسسه از میان مؤسسات مالی و اعتباری که قرار است به زودی تبدیل به بانک

شوند از بانک مرکزی مجوز پذیره‌نویسی دریافت کرد. این مؤسسه که در گذشته با نام "بتاجا" (بنیاد تعاون ارتش جمهوری اسلامی) تسهیلات مختلفی در اختیار متقاضیان قرار می‌داد، به زودی با پذیره‌نویسی ۴۹ درصد از سهام خود، ظرف دو ماه آینده به بانک تبدیل خواهد شد. صدور ضمانت‌نامه، گشایش اعتبارات اسنادی، پرداخت انواع تسهیلات اعم از مبادله‌ای و مشارکتی، وصول بروات و حوالجات، ارائه خدمات از طریق دستگاه‌های خودپرداز و پایانه فروش، ارائه خدمات موبایل‌بانک، اس‌ام‌اس‌بانک و اینترنت‌بانک، سرمایه‌گذاری در سهام شرکت‌ها، سرمایه‌گذاری در اوراق مشارکت و سپرده‌گذاری نزد بانک‌ها از اهداف و خدمات آینده بانک ایرانیان اعلام شده است.

در حالی که پرداخت خسارت بدون کروکی از یک میلیون ریال به ۳ میلیون ریال افزایش یافته بود، این رقم از اول آذرماه به ۵ میلیون ریال ارتقا یافته است. اما رییس کل بیمه مرکزی در واکنش به وعده شرکت بیمه ایران مبنی بر پرداخت خسارت ۱۳ میلیون و ۴۰۰ هزار ریالی شخص ثالث بدون کروکی تا ۲۲ بهمن، تحقق این مسأله را تا تاریخ مذکور غیرقانونی دانست. به گفته وی، قانون‌گذار برای پرداخت خسارت سقف تعیین کرده و تفسیر بیمه مرکزی از این موضوع، پرداخت خسارت به صورت برنامه زمان‌بندی شده است.

شرکت‌های بیمه آسیا، البرز و دانا در پیش‌بینی بودجه سال ۸۹ از زمره شرکت‌های دولتی خارج شدند و از این پس توسط سهام‌داران خود و در قالب شرکت‌های سهامی عام اداره خواهند شد. گفتنی است این سه شرکت همراه با شرکت بیمه ایران، بخش دولتی صنعت بیمه را تشکیل می‌دهند که ابتدا بیمه البرز و سپس بیمه آسیا با قرار گرفتن در فهرست واگذاری‌های موضوع اصل ۴۴ قانون اساسی به بخش خصوصی پیوستند و سهام آنها در بورس اوراق بهادار تهران عرضه شد. همچنین، سهام بیمه دانا پس از تکمیل فرآیند پذیرش، در بورس اوراق بهادار عرضه خواهد شد.

